

Sprawdzony FIDIC czy niepewny wzorzec umowy?

Utworzono: piątek, 21, wrzesień 2012 08:41 Redakcja - edroga.pl

---

Urząd Zamówień Publicznych przygotował projekt wzorcowej umowy w sprawie udzielenia zamówienia publicznego na roboty budowlane dotyczące obiektów liniowych. Dokument przekazany został do konsultacji. Do końca sierpnia organizacje i stowarzyszenia branżowe miały czas na przygotowanie swoich uwag. Opinie do tego dokumentu przekazały Ogólnopolska Izba Gospodarcza Drogownictwa, Polski Związek Pracodawców Budownictwa i Polski Kongres Drogowy.

Ogólnopolska Izba Gospodarcza Drogownictwa tę inicjatywę Urzędu Zamówień Publicznych uznała za cenną. Izba równocześnie spostrzegła, że ta inicjatywa wskazuje, iż UZP dostrzegł negatywne skutki dotychczasowego kształtowania umów w zamówieniach publicznych i nadużywania uprawnień przez zamawiających. „Dotychczasowa praktyka polegająca zwykle na niedostatecznym przygotowaniu inwestycji i jednoczesnym obciążeniu wszystkimi negatywnymi tego skutkami wykonawców, nie tylko doprowadziła do upadłości wielu firm budowlanych, ale przede wszystkim nie powinna mieć miejsca, bowiem narusza normy i zasady powszechnie obowiązującego prawa i współżycia społecznego” – stwierdziła OIGD w opinii jaką zredagował powołany przez nią zespół do prac nad stanowiskiem w ramach konsultacji projektu wzorcowej umowy. Równocześnie w dokumencie Izby zaznaczono, że: „W obecnej sytuacji, jednym z paradoksów jest powszechna zgoda zamawiającego na wzrost kosztu inwestycji w zamian za pozbycie się problemów związanych z zarządzaniem ryzykami, a tym samym unikanie podejmowania jakichkolwiek decyzji, w obawie o podejrzenia o korupcję, czy narażenie na odpowiedzialność z tytułu naruszenia dyscypliny finansów publicznych. Należy jednocześnie wyraźnie zaznaczyć, że bez zmiany mentalności organów kontrolnych inicjatywa Prezesa UZP jest z góry skazana na niepowodzenie.”

OIGD zauważa, że warunki FIDIC są doskonałym i sprawdzonym kodeksem dobrych

praktyk, jednak „nadmierna ingerencja zamawiających wypaczyła niestety zupełnie ich sens i założenia.” Obecny projekt umowy został oparty na tych warunkach i posługuje się w dużej mierze charakterystycznym dla niego słownictwem. Dlatego OIGD szczegółowo przyjrzała się poszczególnym zapisom projektu umowy wnosząc wiele uwag i sugerując inne rozwiązania. W podsumowaniu swojej opinii OIGD podkreśliła, że: „Izba stoi na stanowisku, że wszyscy zainteresowani rozwiązaniem tego niezwykle istotnego problemu powinni, mimo wszystko, dążyć do oficjalnego wprowadzenia zasad określonych w Warunkach FIDIC.”

Za zdecydowanie pozytywny trzeba uznać sam fakt powstania projektu umowy w sprawie udzielenia zamówienia publicznego na roboty budowlane dotyczące obiektów liniowych – napisał w swojej opinii do projektu dokumentu Polski Związek Pracodawców Budownictwa. „Efektem wprowadzenia takiego standardu umowy powinno być z jednej strony eliminowanie z obrotu gospodarczego narzucanych jednostronnie – najczęściej przez zamawiającego – umów faworyzujących jej „autora”, z drugiej zaś zwiększanie przejrzystości i przewidywalności w relacjach gospodarczych pomiędzy podmiotami – zwłaszcza zamawiającym a oferentem/wykonawcą” – napisano w opinii PZPB. Związek jednocześnie zwraca uwagę na kwestię umocowania takiego dokumentu, przytaczając przykłady praktyk: „wzór tego typu umowy w innych krajach jest albo wpisany w system prawny (Niemcy) bądź rekomendowany do stosowania przez np. rząd (Czechy).” Zatem uważa, że musi być wprowadzona jakaś forma zobowiązania dla podmiotów publicznych do stosowania takiego dokumentu tak, aby nie stał on się projektem martwym. W opinii PZPB zastrzeżono, że „branża budowlana wielokrotnie podkreślała, iż bardziej zasadne byłoby zarekomendowanie do powszechnego stosowania dokumentu FIDIC, który kompleksowo reguluje praktycznie wszystkie kwestie pojawiające się w czasie trwania procesu inwestycyjnego pomiędzy jego uczestnikami.”

PZPB wymienia następujące argumenty za stosowaniem FIDICa:

„a. FIDIC był na przestrzeni ostatnich kilkunastu lat stosowany przy podobnych kontraktach, czy to w formie pełnej, czy też jako podstawa do tworzenia własnych umów przez zamawiających. W efekcie ogromna większość inżynierów, prawników, ekspertów i menedżerów zajmujących się podobnymi kontraktami nie tylko zna generalne założenia tego dokumentu, ale ma też istotne doświadczenia w jego stosowaniu praktycznym. Oczywiście, powinien to być FIDIC „pełny”, zawierający wypracowane rozwiązania równoważące pozycję stron jako partnerów kontraktu!

b. Istnieje szeroki konsensus zarówno wśród podmiotów komercyjnych jak i ekspertów oraz organizacji branżowych co do tego, iż to właśnie FIDIC jest powszechnie akceptowanym wzorem kontraktu na roboty budowlane. Dlatego bardziej efektywne byłoby dopracowanie powszechnie akceptowanego i znanego FIDICa niż tworzenie od podstaw nowego dokumentu.

c. Istnieje duża liczba opracowań, komentarzy jak też elementów orzecznictwa dotyczących rozwiązywania problemów czy rozstrzygania spraw w oparciu o

Sprawdzony FIDIC czy niepewny wzorzec umowy?

Utworzono: piątek, 21, wrzesień 2012 08:41 Redakcja - edroga.pl

---

rozwiązania FIDICa. Także Polski Związek Pracodawców Budownictwa stworzył dokument pt. „Sporządzanie szczegółowych warunków kontraktowych FIDIC zgodnie z bezwzględnie obowiązującymi przepisami prawa polskiego”. Ten i inne tego typu dokumenty pozwalałyby wykorzystać w pełni dotychczasowe doświadczenia i dorobek oparty na FIDICu.”

Związek w swojej opinii między innymi zwraca też uwagę na bezprecedensowe wzmocnienie pozycji podwykonawcy względem generalnego wykonawcy. Zostało to podyktowane nagłaśnianymi w mediach problemami podwykonawców upadających przedsiębiorstw realizujących inwestycje infrastrukturalne. „Jednak, na co Związek wielokrotnie zwracał uwagę, problemy podwykonawców nie są oderwane od innych problemów branży, lecz mają charakter systemowy” – podkreślono w opinii PZPB.

***

Czy branża drogowa rzeczywiście potrzebuje wzorcowej umowy na roboty budowlane? Czy taki dokument uzdrowi branżę? Czy w Polsce nie sprawdziły się warunki kontraktowe FIDIC i dlatego musimy szukać nowych rozwiązań? Warunki kontraktowe FIDIC, zarówno „czerwona” jak też „żółta książka”, są doskonałymi wzorcami dla umów o zamówienie publiczne na roboty budowlane – tak uważa Stowarzyszenie Inżynierów Doradców i Rzeczoznawców. Stowarzyszenie podkreśla, że FIDIC jest stosowany na ponad 50 procentach inwestycji realizowanych na świecie. Wzór FIDIC opiera się na porozumieniu stron kontraktu co do współdziałania, poszanowania zasady równomiernego rozłożenia ryzyk i obowiązujących w tym zakresie równych praw i obowiązków. SIDR w odpowiedzi na inicjatywę UZP wyszedł więc z własną zwracając się do urzędu z zaproszeniem do spotkania, na którym członkowie Stowarzyszenia przedstawia idee i zasady FIDIC.

Czy w sytuacji kiedy istnieje dobry wzór, konieczne jest tworzenie nowego, podobnego, ale wciąż pozbawionego części rozwiązań oryginału? – takie pytanie stawia również Polski Kongres Drogowy. W ocenie PKD proponowany wzór umowy nie zapewnia równowagi stron stosunku zobowiązaniowego. Nadal utrzymuje się znaczna przewaga zamawiającego, a wykonawcy przypisana jest większość ryzyk.

„Pomysł opracowania wzorów umów zawieranych na podstawie Prawa zamówień publicznych należy uznać za trafiony, ponieważ bardzo wielu zamawiających nie potrafi opracować dobrego wzoru Umowy, który jest najważniejszym elementem do SIWZ. Powstaje jednak pytanie, czy należy wprowadzać na rynek nowy wzór umowy nie sprawdzony w praktyce, czy może dopracować lub zunifikować dla potrzeb systemu zamówień publicznych np. wzór umowy opracowany przez FIDIC” – podziela wątpliwości Ogólnopolskie Stowarzyszenie Konsultantów Zamówień Publicznych, które również przekazało swoje uwagi do UZP.

W załącznikach przedstawiamy opinie OIGD, PZPB, PKD i OSKZP wraz z konsultowanym projektem wzorcowej umowy.

Sprawdzony FIDIC czy niepewny wzorzec umowy?

Utworzono: piątek, 21, wrzesień 2012 08:41 Redakcja - edroga.pl

---

[OIGD](#)

[PZPB](#)

[PKD](#)

[OSKZP](#)

[Projekt umowa na liniowe roboty budowlane](#)